

VARHAISKASVATUSPALVELUT**Toimielin** Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta**Tehtäväalue** Varhaiskasvatuspalvelut**Vastuhenkilö** Varhaiskasvatusjohtaja**Tehtäväalueen kuvaus**

Ruskon kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjosi ruskolaisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottui erityisesti pedagogiikka. Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestettiin koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Lisäksi Ruskon kunta oli verrokkikuntana valtakunnallisessa Opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttamassa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa.

Ruskolaisilla lapsiperheillä oli mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä. Ruskon kunnassa toimii yksi yksityinen päiväkotiki ja 4-5 yksityistä perhepäivähoitajaa. Lisäksi kunta myöntää varhaiskasvatuksen palvelusetelin myös lähiseudun kunnissa toimiviin yksityisiin varhaiskasvatuspaikkoihin. Rusko on myös mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista. Vuonna 2023 ostimme paikat kuudelle lapselle (joista kaksi ruotsinkielistä) ja myimme yhden paikan.

Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutettiin tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta. Pedagogisina painopisteinä kaikissa päiväkodeissa olivat toiminnallinen oppiminen, lasten liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen, luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus sekä vahvuuspedagogiikka.

Erityisvarhaiskasvatus järjestettiin inklusion periaatteiden mukaisesti osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Ruskolla työskenteli kolme vakituista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa sekä yksi hankerahalla palkattu varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Esioppilaiden erityisopetuksen järjestämisessä tehtiin yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Varhaiskasvatuslain 540/2018 37 § mukaan 1.1.2030 päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitettua henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Ruskolla varhaiskasvatuksen opettajia oli yksi kolmasosa päiväkotien kasvatushenkilöstöstä. Kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työsuhdetta muutettiin varhaiskasvatuksen opettajan työsuhteiksi 1.8.2023 alkaen.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 36 § tuli voimaan 4.6.2021. Sen mukaan päiväkodin henkilöstön mitoitukselta ei ole sallittua poiketa mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Varhaiskasvatuksessa toimi kaksi vakituista kiertävää sijaista lastenhoitajatehtävissä, jotta pystyttiin takaamaan lakisääteinen henkilöstömitoitus.

Varhaiskasvatukseen kirjattiin vuonna 2022 kolmitasoinen tuki. Siinä määritellään lapsen oikeus saada tukea yksilölliseen kehitykseensä joko yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena. Laki määrittää, että lapsen tuen tarve on huomioitava henkilöstön lukumäärässä. Uusi varhaiskasvatustuki edellyttää riittävää resurssointia tuen toteutumiseksi. Ryhmiin, joissa on ollut erityisen tai tehostetun tuen lapsia, on palkattu ryhmäavustajia. Avustajia oli kevätkaudella 9 ja syyskaudella 7. Vuonna 2023 varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevilla lapsilla oli yksi yleisen tuen päätös, 33 tehostetun tuen päätöstä ja 17 erityisen tuen päätöstä. Yhden lapsen osalta vuonna 2022 tehty tehostetun tuen päätös purettiin.

1.3.2023 tuli voimaan varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, joka toteutettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 33 %. Varhaiskasvatusmaksujen alennuksen merkitys toimintatuottoihin oli n. -24 % verrattaessa vuoteen 2022.

Ruskon varhaiskasvatus on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen varhaiskasvatustuksen mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022–2023. Erityisavustuksella palkattiin neljä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa kuntaan sekä kaksi avustajaa kaudella 2022–2023.

Varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2023 meneillään joitakin Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen rahoittamia hankkeita:

- Varhaiskasvatuksen Uudet lukutaidot/ Digiagentti hanke sai ensin jatkorahoitusta ajalle 1.8.2022-31.12.2023. Henkilöstön saatavuusongelmien takia, hanke sai lisäaikaa vielä 31.7.2024 asti.
- Varhaiskasvatuksen oppimisen tuen kehittäminen Varsinais-Suomessa 1.8.2021-31.7.2023, yhteistyössä Turun, Maskun, Auran ja Sauvon kanssa siten, että Turku vastaa koordinoinnista. Hanke toteutui hyvin ja helpotti siirtymistä kolmitasoiseen tukeen.
- Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa – Lapsilähtöistä osallistavaa varhaiskasvatuksen arkea mobiilisti (Lova-mobiili) yhteistyössä Kaarinan kaupungin ja Ilona IT:n kanssa 1.8.2021-31.7.2024.
- Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ajalle 1.1.2023-31.7.2024. Rahoituksella palkattiin ryhmäavustajia lasten oppimisen tueksi.

Yksityisessä päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevat lapset ovat palvelusetelin piirissä. Yksityisen hoidon tuen kuntalisä koskee vain kotiin palkattua hoitajaa. Vuonna 2023 palvelusetelin arvoon tehtiin indeksitarkistus, jonka vaikutukset palvelusetelimenoihin realisoituvat 1.8.2023 alkaen. Korotus palvelusetelin kattohintaan päiväkotihoidossa oli 870 € -> 908 €. Perhepäivähoidossa 931 € -> 968 €.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö

ammattinimike	TP2023
varhaiskasvatusjohtaja	1
päiväkodin johtaja	4
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	4
varhaiskasvatuksen opettaja	19
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	36
avustaja	9 / 7
talokohtaiset resurssilastenhoitaja	5
alue resurssilastenhoitaja	2
palveluneuvoja / toimistos sihteeri	2
It-resurssi	0,1

Talousarvioesitykseen sidottujen tavoitteiden toteuma

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TA 2023	TOTEUMA
Kasvavaan /muuttuvaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tilaratkaisuin tai muita palvelutuotantovaihtoehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja täyttöasteen seuranta (yli 92%) Muiden palveluntuotantovaihtoehtojen määrä ja käyttö	Omat päiväkodit 5, lapsia omassa palvelujärjestelmässä 340 Vaihtoehtoisissa palvelujärjestelmissä lapsia 140	Omissa päiväkodeissa oli lapsia keskimäärin 310. Päiväkodit olivat täynnä ja uusia ryhmiä jouduttiin perustamaan kevään 2023 ajaksi. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 140 lasta.
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	yhteistoimintamuodot ja määrät	toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetusryhmissä nivelluokka 1 kpl	Yhteistyö toteutui suunnitellusti kaikissa yksiköissä.
Palvelujärjestelmän kehittäminen ja asiakkaiden osallisuus	Asiakaskyselyjen määrä ja vastaus% Kyselyn asteikko on 1-5	Joka toinen vuosi 1 kaikille asiakkaille sekä yhteistyötahoille, joka toinen vuosi 1 yksiköittäin	Keväällä 2023 tehtiin asiakastytyväisyyskysely (ei yhteistyötahoille). Vastausprosentti jäi 52 %.

palveluprosesseissa Positiivinen palvelukokemus, etenkin uudet perheet		vastaus% yli 75 Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 Positiivinen palvelukokemus tulos yli 4	Yksikkökohtainen tulos oli pedagogisen toiminnan osalta ka 4,5. Yksikkökohtaisesti ka vaihteli 4,2 ja 4,7 välillä. Palvelukokemuksen ka oli 4,3
Pedagogisen toiminnan laadun arviointi ja varmistaminen: lähiympäristön hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen, toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus	Asiakastyytyväisyys -kyselyn ja henkilökunnan itsearvioinnin tulokset pedagogisen toiminnan laadusta. Henkilöstön, tiimin ja yksikön oma arviointi, arviointityökalua käyttäen.	Lähiympäristön hyödyntäminen ja liikunnan kautta tekeminen toteutuvat viikoittain joka ryhmässä. Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus toteutuvat päivittäin kaikkien kasvattajien toiminnassa.	Toteutuu joka ryhmässä, lähes joka viikko. Toteutuu pääsääntöisesti kaikkien kasvattajien osalta. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota!
Lapsuudessa helposti saatava tuki	Henkilöstön ja huoltajien arvio. Tuen toteutuminen ryhmissä tarpeen mukaan. Kyselyn asteikko 1-5	Kysely henkilöstölle ja huoltajille. Tulos yli 4.	Tuen toteutumista kysyttiin asiakastyytyväisyyskyselyssä ja ka oli 4.0. Henkilökunnan pedagogisen toiminnan kyselyssä ka oli 4.1
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja asiakasprosessin kehittäminen	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ja käytön tehostaminen.	Ohjausjärjestelmä toimittajilta pyydettiin järjestelmien esittely ja alustavat tarjoukset. Ohjausjärjestelmän vaihto siirtyi alkuvuoteen 2024.
Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	Vanhempaintoimikuntien määrä Yhteistyö lähiympäristön, esim. vanhusten, koulujen, kolmannen sektorin kanssa. Todennetaan toimintakertomuksesta	Jokaisessa yksikössä tai kunnanosassa yhteinen vanhempaintoimikunta Yhteistyö lähiympäristön kanssa toimivaa ja säännöllistä jokaisessa yksikössä.	Vanhempainyhdistykset toimivat muissa päiväkodeissa, paitsi esiopetusyksiköissä. Yhteistyön toteutumiseen lähiympäristön kanssa tulee kiinnittää huomiota jatkossa. Joissain päiväkodeissa toteutui hyvin, toisissa heikommin.
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvua ja sitä	Yksityisen hoidon tuen käyttö: lapsia keskim./vuosi Kotihoidon tuen	0	1

kautta uusia investointipaineita hallitaan tukemalla ja mahdollistamalla perheiden valintaoikeutta kotihoitoon tai yksityiseen varhaiskasvatukseen.	käyttö: lasten määrä keskim./kk	80	50
	Palvelusetelin käyttö: lasten määrä keskim./kk	135	140

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2022</u>	<u>Ta2023</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	517 886,55	530 500	530 500	430 669,80	81,2 %
Toimintakulut,	-5 208 685,37	-5 422 500	-5 675 732	-5 680 170,10	100,1 %
josta palvelujen ostot	-1 300 527,20	-1 413 042	-1 413 042	-1 506 193,64	106,6 %
Toimintakate	-4 690 798,82	-4 892 000	-5 145 232	-5 249 500,30	102,0 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 003 268,24	-1 040 038	-1 040 038	-1 119 562,54	107,6 %
Toimintakate	-1 003 268,24	-1 040 038	-1 040 038	-1 119 562,54	107,6 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	517 886,55	530 500	530 500	430 670	81,2 %
Toimintakulut	-6 211 953,61	-6 462 538	-6 715 770	-6 799 733	101,3 %
Toimintakate (=sitova)	-5 694 067,06	-5 932 038	-6 185 270	-6 369 062,84	103,0 %
muut laskennalliset erät	-208 333,01	-221 313	-221 313	-235 586,29	106,4 %
poistot	-2 675,57	-1 431	-1 431	-1 430,35	100,0 %
nettomenot per asukas	918,65	954,23	993,49	1 026,11	

Lasten lukumäärän vaihtelut vuosina 2017 – 2023 eri palvelujärjestelmän muodoissa:

	2018	2019	2020	2021	2022	TP2023
varhaiskasv.	329+21*	320	303	320	320	310
josta alle 3-v.	60	60	49	55	68	65
kotihoidontuki	82	64	84	50	65	50
yksit.hoidontuki	83	101	88	60	0	1
palveluseteli		19	33	80	125	140
yhteensä	494+21*	504	508	510	510	501

Lapsimäärät yksityisessä varhaiskasvatuksessa

	2018	2019	2020	2021	2022	TP2023
Yksityinen päiväkot	63	84	105	110	110	117
Yksityinen perhepäivähoito	20	20	16	20	15	23

Nettokustannukset €/ asukas:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TP2023
varhaiskasvatus	502	549	580	582	749	853	973
lastenhoidon tuet	115	185	212	229	113	66	53

Tukimuoto/vuosi	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kotihoidontuki	363 549	268 978	282 391	242 328	289 315	205 697
Kotihoidontuen kuntalisä	87 965	65 777	86 764	63 726	50 119	33 481
Yksityisen hoidon tuki	143 895	178 571	154 882	84 077	1 177	675
Yksityisen hoidon kuntalisä	543 838	731 185	564 676	258 604	1 663	0
Osittainen hoitoraha			23 880	25 145	28 304	27 124
Joustava hoitoraha			23 880	26 375	32 249	49 953
Palveluseteli		61 370	282 889	649 796	928 228	1 102 408
Yhteensä	1 139 247	1 305 881	1 419 362	1 350 051	1 331 055	1 419 338